ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 196 ՏԱՄՆԵԻԵՐԿՈՒԵՐՈՒԹ ՏԱՐԻ Երեքշաբթի 7 Նոյեմբերի 1895 Երեքշաբթի 7 Նոյեմբերի ՏԱՄՆԵԻԵՐԿՈՒԵՐՈՒԹ ՏԱՐԻ № 196

Տարեկան 10 րուբլի, վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ր. 50 կ. ամիսը՝ 1 ր., հատով՝ 5 կ.
Բաժանորդ գրւում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը:

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչեւ 2-ը: Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն լեզուներով: Յայտարարութիւնների գնւմն 2 կ., բնկամների համար կրկնապատիկ:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

Վերջին հեռագրներ։
Պոլսի ռուսաց դեսպանի պատասխանը Վեհափառ Հայրապետին։
Հայաստանի գլուխը։
Երկիւղալի վիճակ։
Ռուսաց գործակալութեան հեռագրներ։
Բ ր ո ն ե կ ո ն. — Գոհարանական մաղթանք։ Մի ընդհարում պարսից սահմանի վրայ։ Ճորոխ գետի վարարումը։ Անդր կ. երկաթուղի։ Մահուան պատիժ։ Սուլթանի գետակի վարարումը։ «Արձագանք»-ի մի նոր տանձգութիւնը։
Գորի քաղաքը հեղեղուած։
Թ ղ թ ա կ ց ու թ ի ւ ն ն ե ր.—Նուէս. Նամակ Ֆրանսիայից—Պարիզ։ Նամակ Անգլիայից—Լոնդոն, Մանչեստեր։
Հ ե ռ ա գ ր ն ե ր։
Բ ա ն ա ս ի ր ա կ ա ն. — Դիւզացիք երգման առաջ։
Տ ե ղ ե կ ա տ ո ւ։
Յ ա յ տ ա ր ա ր ո ւ թ ի ւ ն ն ե ր։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

—

Կ. ՊՈԼԻՍ. 4 հոկտեմբերի.—Խուզիից, Տրապիզոնի նահանգ և Սուազի նահանգի Արաբկեր քաղաքից ստացուած են նոր անոր տեղեկութիւններ, այնտեղ կատարուած ընդհարումների մասին, որոնք տեղի են ունեցել մահմեդականների և քրիստոնեաների միջև։ Ալիդուլլահ Սադէտտին գեներալը, խորհրդական Սամի էֆենդին, գատարանական վարչութեան երկու աստիճանաւոր և կառավարական մասի մի աստիճանաւոր ուղարկուած են Փոքր-Ասիա (Անատոլիա) բարենորոգումներ մտցնելու համար։

—

ՀՌՈՄ, 4 հոկտեմբերի.—«Ստեֆանի» գործակալութիւնը հաղորդում է, որ Ալէքսանդրեաի (Սիրիա) շրջակայքում տեղի է ունեցել քրիստոնեաների կոտորած։ Ներկայ եղող 300 թուրք զինուորները ոչ մի օգնութիւն չեն արել քրիստոնեաներին։

Միևնոյն գործակալութիւնը հաղորդում է, որ Յունաստանը մըտադրւում է ցոյց անել թրքական նաւեր մտնել և մեսով նոյն զգուշութեամբ և քայլերով կամաց դուրս դնալ դող կատուի պէս։

Հաղածածկ, ցածրօձորք բնակարանը դրսից նայելիս խուղդի ընկ էր նմանում, ներսից տղայոց հաւանոցի, որի պատերը գոմշի աղբով էր սուաղուած, առաստաղը՝ ինքն իրեն, անձրևի կաթիլներով. իսկ դուռը, որ մի հին կարպետով փակուել էին, կարծես հաղար տարուայ ծխուած ու մխուած հնութիւն լինէր։ Բայց այն երեկոյ բաղդաւոր անեակը քհօվականերին պատուելու համար տեղացի չալուէլա քհաղխուդանների մինը զարդարել էր։ Վառարանի (բուխարու) երկու կողմ, սենեակի երկայնութեամբ մեկնած երկու թախտերի վրայ ծալքից նոր հանած քելեաներ էր ձգել և այստեղ այնտեղ մի քանի պատուաստուած բարձ ու մէջաքայ գրել։

Վերևի պատում, վառարանին մօտ, այսինքն աւելի պատուաւոր տեղում աջ ձեռքները ծնօտների տակ դէմ առած թէքն էին ընկել երկու քհօվականեր և ձախ ձեռներով հուլունքից չպած

ՊՈԼՍԻ ՌՈՒՍԱՑ ԴԵՍՊԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ։

—

Նորին Օծութիւն Վեհափառ կաթողիկոսը այս օրերս հաճել էր հեռագրով հարցմունք անել Կ. Պոլսի ռուսաց դեսպան պ. Նելիդովին հայոց պատրիարքի, իր հօտի և եկեղեցու վիճակի մասին, որին իբրև պատասխան պ. Նելիդովից անցեալ ուրբաթ օրը ստացուել է հետևեալ հեռագիրը.

«Պատրիարքն առողջ է. ոչ մի վտանգ չէ սպառնում ոչ նրան, ոչ եկեցուն և ոչ տեղւոյս հայերին, որոնք բաւական խաղաղած են։ Ինչ վերաբերում է գաւառներին, այնտեղ չատ ցաւալի ընդհարումներ են տեղի ունեցում, որոնց հեղինակը գերազդաբար մեծ մասամբ հայերն են լինում և գործում են յեղափոխական մասնաժողովների դրդմամբ. դրա հետևանքն այն է լինում, որ թուրքերը վրէժ են լուծում, անխնայ կոտորելով քրիստոնեաներին։ Սուլթանը հաստատել է երեք պետութիւնների առաջարկած ռեֆորմները. պատրաստութիւններ են տեսնւում այդ ռեֆորմները գործադրելու. բայց այս նկատմամբ խիստ կարևոր է, որ ազդի առաջնորդները հակացնեն նրան, թէ անհրաժեշտ է, որ նա հրաժարուի յեղափոխական չարժումների աջակցութեան և օտար պետութիւնների միջամտութեան անտի յոյսերից, վերջ տայ ամեն տեսակ չարժումներին, նպաստէ ընդհանուր խաղաղութեան և դրութեան բարւոքման, ազա կցութիւն ցոյց տալով ձեռք առնուած միջոցների իրագործմանը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴՐԱՒՈՒՄԸ։

—

Իբրև լուր Վիեննայից հաղորդում են «Daily News»-ին, որ այն դիպուածում, եթէ խառնակութիւնները Հայաստանում չդադարեն, պետութիւնները լիազօրութիւն կըտան Ռուսիային գրաւելու թրքական նահանգները, բայց միևնոյն ժամանակ Կ. Պոլսում, Լոնդոնում կամ կամ Բերլինում եւրոպական կոնֆերենցիա կըգումարուի որոշելու համար, գրաւման ժամանակամիջոցը և գրաւելիք երկրի սահմանները։

ԵՐԿԻՒՂԱԼԻ ՎԻՃԱԿ։

—

Բերլինում ստացուած է հետևեալ հեռագիրը Կ. Պոլսից.

Այս տեղ երկիւղ են կրում, թէ մի գուցէ նորոգուին հայկական անկարգութիւնները։ Վերջին օրերս պահապան զինուորների թիւը Կ. Պոլսում նչանաւոր չափով աւելացուած է. նոյն տեղում չարունակ կարելի է տեսնել պալատական պաշտօնեաներ, որոնք սովորական ժամանակ այդ թաղում չեն երևում երբէք։ Մայրաքաղաքի տեղապահ գումդը 40,000 հոգուց բարձրացուած է մինչև 50,000 հոգու։

Կ. Պոլսից հեռագրում են «Berliner Tageblatt»-ին որ նոյեմբերի 9-ին (Ն. տ.) Թրքական մայրաքաղաքը սարսափելի անհանգստութեան մէջ էր, որի պատճառները անբացատրելի են։ Պատմում էին, որ հետևեալ օրը խռովական դեսպանատան զինուած կառապաններին հրամայուած էր ոչ մի տեղ չգնալ, որովհետև կարելիէր համարուում, որ անկարգութիւններ լինին։ Սելամլըկին (երբ սուլթանը ուրբաթ օր գնում էր մզկիթ) քիչ ժողովուրդ էր հաւաքուել, ներկայ եղողներն էլ սարսափի մէջ էին։ Սուլթանը մզկիթ գնաց բաց կառքով և սովորականից աւելի ուրախ, բայց յոդնած էր երևում, որը բացատրւում է նրանով, որ նա անքուն է անցկացնում գիշերները։ Նոր մինիստրութիւնը հեղինակութիւն չունի և ամեն օր նոր փոփոխութիւններ են սպասւում։ Շաքիր փաշային իր երկու ծառաներոը այս օրերս կամեցան սպանել, բայց նրանք երկուսն էլ վաղաժամ բռնուեցան և կախուեցան։

Սուլթանի դէմ եղած դաւադրութեան մասին հետագրում են, որ քննութիւնը չարունակւում է։ Թուրքերի մի չրջան հաւաքել է 25,000 թրքական ֆունտ ստերլինգ, որ կըտրուի նրանց, որոնք ցոյց կըտան յանցաւորներին և կօջակցեն նրանց ձերբակալմանը։

ՌՈՒՍԱՑ ԴՈՐՏԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ։

—

Կ. ՊՈԼԻՍ, 31 հոկտեմբերի.—Եըլդըզ

Քէօչկում մինիստրները մի արտակարգ նիստ ունեցան միջոցներ քննելու՝ ժողովուրդը խաղաղեցնելու համար։

Այտահ և արտաահմանում մինիստրական նոր փոփոխութիւնների մասին տարածուած լուրը չհաստատուեց։

Սուլթանի աւագ որդի իշխան Իզզէդդինը հիւանդացել է Դաւրանում։

Դեսպանների ժողովում, երէկ, երկարատև հակաճառութիւններից յետոյ, ամենքը դրութիւնը վտանգաւոր ճանաչեցին, և որոշուած է վաղն ևս մի տարուայ դործերի մինիստրին հարցապնդում անել, ինչպէս արտասյա նախարարի 5-ին (Ն. տ.) Սայիդ-փաչային Փոքր-Ասիայի դրութեան առթիւ. հարցապնդումը պիտի լինի աւելի ուռանդուն կերպով և պիտի պահանջուի հաղորդել, թէ Դուռն ինչ միջոցներ է ձեռք առնում կարգը վերականգնելու։ Դաւառներից խիստ վատ տեղեկութիւններ են ստացւում և ընդհանուր կարծիք կայ, որ Եւրոպայի միջամտութիւնն անպայման անհրաժեշտ է կատարածների առաջն առնելու համար։ Ի նկատի ունենալով քրդերի կողմից ևս չարժումը, կոտորածն ու աւազակութիւնը, որոնք հետզհետէ ատամկանում են, միայն է յայտնւում, որ իշխանութիւնները, եթէ նոյն իսկ ամենալաւ մտադրութիւններ էլ ունենան, անզօր կըլինեն այդ չարժման առաջն առնելու։ Դուռը ծրագիր է կազմում քրդերի դէմ գինել 120,000 հոգի։ Վճռուած է զէնքի կոչել նոր պահեստի զինուորներին, բայց ֆինանսական տագնապալի դրութիւնն ի նկատի ունենալով, այդ ծրագրի իրագործումը կասկածելի է։

Թէև պետականները դեռ ևս տեղեկութիւն չեն ստացած իրենց կառավարութիւնների միջև եղած մտքերի փոխանակութեան հետևանքի մասին, բայց ամենքն էլ հաւատացած են, որ կառավարութիւնները համաձայնել են իրար հետ միասին գործել կարգը վերականգնելու համար Հայաստանում։

Մինիստրների խորհրդում որոշուած է, թէ այլոց ինչ միջոցներ պիտի ձեռք առնուին 4-րդ և 5-րդ զօրաբանակների կեդրոնավայրերում։ «Babel» նաւը Զմիւռնիայից օժանդակիչ զօրքեր է

նրա մանել և մեսով նոյն զգուշութեամբ և քայլերով կամաց դուրս դնալ դող կատուի պէս։

Հաղածածկ, ցածրօձորք բնակարանը դրսից նայելիս խուղդի ընկ էր նմանում, ներսից տղայոց հաւանոցի, որի պատերը գոմշի աղբով էր սուաղուած, առաստաղը՝ ինքն իրեն, անձրևի կաթիլներով. իսկ դուռը, որ մի հին կարպետով փակուել էին, կարծես հաղար տարուայ ծխուած ու մխուած հնութիւն լինէր։ Բայց այն երեկոյ բաղդաւոր անեակը քհօվականերին պատուելու համար տեղացի չալուէլա քհաղխուդանների մինը զարդարել էր։ Վառարանի (բուխարու) երկու կողմ, սենեակի երկայնութեամբ մեկնած երկու թախտերի վրայ ծալքից նոր հանած քելեաներ էր ձգել և այստեղ այնտեղ մի քանի պատուաստուած բարձ ու մէջաքայ գրել։

Վերևի պատում, վառարանին մօտ, այսինքն աւելի պատուաւոր տեղում աջ ձեռքները ծնօտների տակ դէմ առած թէքն էին ընկել երկու քհօվականեր և ձախ ձեռներով հուլունքից չպած

համրիչ էին ձգում, իսկ ներքի պատում բրդի ջուալի պէս գլորուել էին երիք քհաղխուդանները, որոնք չիսխնեերին ձիգ տալով դեղնած ու ոսկր կըծելուց բթացած ատամների արանքով անդադար ծուխ էին չպրտում ու թքում, խընքում, ապականում պատերն ու յատակը։

Վառարանը խիստ թեժացրել էին նրանց զղիրները։ Մինը՝ չգիտեմ ինչ կենդանու մսից խորոված էր անում իր մեծերի համար, երկրորդն արդէն սոխ ու պանիրը կարտել և հացերը սինու վրայ դարսել ուզում էր մօտ բերել. իսկ երրորդը, դուրսը, վկանեղի բընակարանի չուլջը ուրուականի պէս պտտելով ականջ էր դնում դէս ու դէն։ Նա կարծես մարդու էր սպասում, կարծես ասում էր՝ որտեղ որ են, հրէս կըգան...

Հենց այդ միջոցին փորտղ տուողները կամաց ձայն տուին։

—Պհօ։

—Հէյ, էտ ով ես, կամայ խօսայ,—զգուշացրից հակող գղիրը։

—Պհօ,—կրկին ասաց փորտղը։

—Հէյ։

—Ա՛, Սէրով քհօվլեն տանի ա, թէ աղենոց կչտին։

—Տանն ա, էտ ով ես, ձէնդ լաւ չեմ ճընանչմ։

—Ես եմ, ես, բարլիկուն քհ,—ասաց վաքիլ Վաթին և զգուշութեամբ մօտեցաւ խորամանկ զղրին։

—Հ՞ը, Վաթի, հլա խէր լի։ ինչ կայ էս վախտս։

—Սաղութինդ. խէր չլած բա ինչ գի լիլ. քհօվլի ու զղրի կուչան անխէր մարդ կըգայ գիները՞։

—Ինչ կայ, ասա տենանք։

—Ցանի, տանն ես.—կրկին հարցրից նա։

—Տանն ես։ Աւա դժար կզարթնեն, քնած ես։

—Պա, քհ մտանդ, ոնց որ ըլի պէտքս վկացնեն, չատ վազ գործ ունենք հետները։

Գղիրը գնաց սուտանց դուռը թըխթխկացրեց, ետ եկաւ և ասաց.—խոր են քնած, զարթնըմ չեն։—Խորամանկ գղիրն սկսեց դժուարացնել գործը։

—Ա՛ Պետ չան, բաներնիս դէս ու դէն մի գցիլ, գու չափահախը առ մեզ։

—Ա՛, Սէրով քհօվլեն տանի ա, թէ աղենոց կչտին։

—Տանն ա, էտ ով ես, ձէնդ լաւ չեմ ճընանչմ։

—Ես եմ, ես, բարլիկուն քհ,—ասաց վաքիլ Վաթին և զգուշութեամբ մօտեցաւ խորամանկ զղրին։

—Հ՞ը, Վաթի, հլա խէր լի։ ինչ կայ էս վախտս։

—Սաղութինդ. խէր չլած բա ինչ գի լիլ. քհօվլի ու զղրի կուչան անխէր մարդ կըգայ գիները՞։

—Ինչ կայ, ասա տենանք։

—Ցանի, տանն ես.—կրկին հարցրից նա։

—Տանն ես։ Աւա դժար կզարթնեն, քնած ես։

—Պա, քհ մտանդ, ոնց որ ըլի պէտքս վկացնեն, չատ վազ գործ ունենք հետները։

Գղիրը գնաց սուտանց դուռը թըխթխկացրեց, ետ եկաւ և ասաց.—խոր են քնած, զարթնըմ չեն։—Խորամանկ գղիրն սկսեց դժուարացնել գործը։

—Ա՛ Պետ չան, բաներնիս դէս ու դէն մի գցիլ, գու չափահախը առ մեզ։

պանից ու քհօվլենոցը գարթնացրու։

—Դէ որ էտ ղազար ասըմ էք, ձեր խաթրու ներտս պրդացնեմ, մըն էլ գըներմ,—ասաց փոփկած գղիրը և մտերցաւ սենեակի դրանը, որի ետևը կապերտի ծակերից սրսկանների պէս ականջ էին գրել փուչ կենդանի քհօվա-քհաղխուդանները։ Պետն մտնելով դրանը, կամաց բաղխելով կանչեց։

—Քհօվլա՛յ, քհօվլա՛յ,—Ներսից առաջմանակ ձայն չլսուեց։

—Քհօվլա՛յ, Սէրոր քհօվլա՛յ,—կըրկին կանչեց։

Քհօվլանները կուչտ կերած խոզի պէս խիստ խորը քնած ձայներին իրենց։ Քհաղխուդաններից մինը թախտի վրայ պատկից և սկսեց խռմփացնել։

—Քհօվլա՛յ, քհօվլա՛յ,—գղիրը խորհրդաւոր կերպով կրկին և կրկին բաղխեց։

Ը՛ը՛հ...,—Վերջապէս լսուեց ներսից։

—Վեկայէք, վո՛. մարդ ա եկել, բան ունի։

—Ա՛, հանի կարպին, բարաթ մարդ ա, թէ գարդակ ա.—հարցրին գրան ծակից։

տանելու Ալէքսանդրէտա, Մարաշի և Զէյթունի դործողութիւնների համար։ Ռուսկանական միջոցները նշանաւոր չափով զօրեղացուած են Կ. Պոլսում։

ԼՈՆԴՈՆ, 31 հոկտեմբերի.—Կ. Պոլսի անդլիական դեսպան Կերըին այս չաբաթուայ վերջը մեկնում է իւր պաշտօնատեղին։

ՎԻՆՆԱ, 31 հոկտեմբերի.—Կ. Պոլսից հաղորդում են, թէ դեռ ևս լուր է տարածւում, թէ եղարքոսական պաշտօնի մէջ նոր փոփոխութիւն է լինելու։ Եպարքոսի պաշտօնի թեկնածու համարւում են Մահմեդ-Ջելալէդդին և Քիւչուկ-Սայիդ փաշաները։

ՀՈՒՄ, 31 հոկտեմբերի.—Կ. Պոլսից հաղորդում են, որ գերմանական, աւստրիական և իտալական դեսպանները Դրանը մի յայտագիր են ներկայացրել, պահանջում են, որ պաշտօնապէս տեղեկութիւն տրուի իրենց հայկական ռեֆորմների մասին։ Դուռը պատասխանել է, որ անյապաղ կըտայ հարկաւոր տեղեկութիւնները։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 31 հոկտեմբերի.—Ռուսաց դեսպանի՝ հայոց պատրիարքից ստացած հաւաստիացումները լաւ տպաւորութիւն թողին նաև թրքական շրջանների վրայ։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1 նոյեմբերի.—Արտաքին գործերի մինիստր Թեֆֆիկ-փաշան խոստացաւ դեսպաններին անյապաղ պատասխան տալ Փոքր-Ասիայի երկրի կրօնութեան համար արած հարցապնդմանը։

Դուռը չարունակում է ջանալ վերականգնելու համար կարգը Փոքր-Ասիայում և ղրկել է երկու դեներալ, որոնք և յանձն կառնեն զօրքերի հրամանատարութիւնը Էրզրումում և Բիթլիսում։

Թրքական պաշտօնական շրջաններում բոլորովին անհիմն են համարում եւրոպական մամուլի մի մասին յոռետեսական հաղորդածները Կ. Պոլսի իրերի դրութեան մասին։ Այդ առթիւ յայտնած երկիւղն էլ բոլորովին հիմք չունի։

ԼՈՆԴՈՆ, 31 հոկտեմբերի.—Պաշտօնապէս հերքւում է մօտ օրերս տարածուած լուրը Միջերկրական ծովի նաւատորմղի զօրեղացման մասին. նաւերի թիւը կաւելացուի միայն այնքան, որքան հարկաւոր է։

—

Կ. Պոլսից, նոյեմբերի 7-ից (Ն. ս.) հեռագրում են Բերլինի «Tageblatt»-ին.

«Այստեղ խիստ օտարոտի լուրեր են տարածւում այն առթիւ, որ զինուորները, այսպէս կոչուած, Սելիմէ զօրանոցից փոխադրուած են ուրիշ զօրանոց։ Քաղաքում հաւատացնում են, թէ այդ բանը տեղի է ունեցել նրա համար, որ այդ զօրանոցը կըհարկաւորուի ռուսաց զինուորների համար, որոնք պէտք է այստեղ իբր թէ օգնելու գան թուրք զօրքերին։ Այնուհետև պնդում են, թէ Թիւրքիայի և Ռուսիայի միջև գաղտնի պայման է կայացած։ Որքան էլ անհիմն լինի մի այսպիսի լուր, բայց և այնպէս չի կարելի այդ խիստ նշանաւոր չհամարել ներկայ րոպէի համար։ Փաստ է, որ Թիւրքիան դեռ ևս երբէք այնպիսի համակրանքով չի վերաբերուել դէպի Ռուսիան, ինչպէս ներկայումս։ Թրքական բոլոր շրջաններում նկատակցութիւնների չարունակ կոչիկ է յայտնւում, որ Թիւրքիայի իսկական բարեկամը և պաշտպանը—Ռուսիան է»։

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

Թագուհի Կայսրուհի Ալէքսանդրա Թէոդորովնայի առաջին երկունքից ապրողութեամբ ազատուելու առթիւ, կիրակի, նոյեմբերի 5-ին, գոհաբանական մաղթանք կատարուեցաւ Սիօնի տաճարում։ Քաղաքը վաղ առաւօտուանից զարդարուած էր դրօշակներով։

—

«Ռուս հեռ. գործակալութիւնը» նոյեմբեր 4 թուով, Բագուից հառագրում է մեզ հետևեալը.

Պարսկական սահմանի վրայ, սահմանապահ զօրքը, հետևելով ռուսական սահմանը անցնել աշխատող ազգակային խմբին, հրացանաձգութիւն է ունեցել, որին մասնակցել են 300-ի չափ զինուած պարսիկներ։ Պարսիկների կողմից սպանուածների ու վիրաւորուածների թիւն է 30։ Ռուսաց կողմից կորուստ չէ եղել։

—

Ինչպէս երևում է մեզ հասած աղբիւրներից, Ձորոխը հովտամերքի 28-ի գիշերը, լոյս 29-ին սաստիկ հեղեղուելով, ահագին վնասներ է հասցրել թէ չրջակայ գիւղերին ու դաշտերին և թէ Բաթումին. փլցրել տարել է ահագին քանակութեամբ գերանները, արմատախիլ է արել չատ պարսէզներ ու այգիներ, քշել է կենդանիները, մինչև իսկ մարդիկ։ Սղջիւրաւոր անասուններ խեղդուել են մինչ 109 գլուխ։ Մէքանի տեղը ջուրը բարձրացել է գետի մակերևոյթից 3 սաժէնից աւելի։ Մեջիդիէ գիւղը հեղեղը բոլորովին քարուքանդ է արել, ջուրը բարձրացել, ծածկել է մինչև իսկ տանիքները։ Ականատես լինել մարդ չէր կարող, երբ լսում էր որդեկորոյս ծնողների հեծկլտանքներն ու աղաղակը... Ջուրը քշել, տարել է Բաթումի նոր չինած սպանդանոցը, հետն էլ 200 կենդանի։

Ինչպէս տարաւափիլ է Ձորոխի հեղեղուելը և տուած վնասը, նոյնպէս տարաւափիլ է և Ռիօն գետինը։ Ռիօնը փչացրել է ահագին քանակութեամբ դեռ չքաղած սիմինդրի արտեր, լցրել է ճանապարհները և քշել չատ կամուրջներ։ Կվիրիլի գետը այնքան հեղեղել է, որ լցրել է ողջ Շարապանի դաւառը, ծածկել է ամբողջ երկաթուղու գիծն և չատ տեղեր քար ու քանդ է արել։ Փչացրել է և Արդահանի ճանապարհը։

Վնասն առ այժմ չի կարելի հաշուել։

—

Անդրկովկասեան երկաթուղու կառավարչի՝ իրեն դիմողներին տուած պատասխանից երևում է, որ անմիջական երթևեկութիւնը մինչև Փոթի և Բաթում չի կարող վերականգնել դեկտեմբերի սկզբներից վաղ, այնքան վերջին հեղեղումները փչացրել են ճանապարհները։

—

Հոկտեմբերի 30-ին, Երևանում, հրապարակով մահուան պատժի են ենթարկուած Նոր-Բայազիտի բնակիչ Ա. լիբէդ Հայրապետեանց և Խաչատուր Սարգսեանց, որոնք զինուորական դատարանով դատապարտուած էին խճուղու վարպետ Տարանովսկուն սպանելուն և նրա բնակարանի վրայ, կողոպտելու նպատակով, յարձակում գործելուն համար։

—

Սուրամից մեզ գրում են, որ այնտեղի գետակը խիստ բարձրացել, քշել տարել է բոլոր ջրամուրջները, այնպէս որ քաղաքի երկու մասերն իրար հետ երեք օր յարաբերութիւն չեն ունեցել։ Լցուել են չատ տներ և խանութներ։

—

Ով որ քիչ չատ հետևել է մեր մամուլին, նա գիտէ, որ «Արձագանք» անունը կրող հրատարակութիւնը մէկ անգամ չարաբերթ է եղել, մի ուրիշ անգամ պատկերազարդ, հասցրել, կարճացել, երկարացել ու բաղակել է, և «Նոր-Դար»-ի հետից իր անզօր ձայնով հայհոյելուց ու զրպարտելուց յետոյ, գադարել է. յայտ «Նոր-Դար»-ին է դիմել և խնդրել, որ նորից իր աշխարհ գալու մասին յայտարարէ։ Բայց այդ, մեր մամուլին հետևողը գիտէ, թէ ինչ տարբեր ցեղի և դաւանութեան մարդիկ են աշխատակցել այդ թերթին և կառավարել նրան. ինչպիսի «ընտիր» աշխատակիցներ մանչ ու դուրս են եկել այդ Արձագանքից-ծաս, ինչպիսի զեղեցիկ ու ընտիր լեզուով սուն այդ թերթի աշխատակիցները և նրա խմբագիրը միմեանց դէմ կռիւ են մղել, միմեանց հայհոյել ու մրոտել։ Բայց այդ ամենի մասին «Նոր-Դար»-ը լուռ է մնացել, նոյն իսկ այն ժամանակ ոչինչ չէ խօսել, երբ այդ «Արձագանք» իւր խմբագրով «Նոր-Դար»-ի առաջ չոքելուց յետոյ, սկսեց կամացկամաց «Նոր-Դար»-ի բազը քարեր ձգել։

Վերջին ժամանակներս «Արձագանք» թերթը առանձին սիրով գրաղուած է «Նոր-Դար»-ի աշխատակիցներով, թէ ով հեռացաւ, ով մօտեցաւ «Նոր-Դար»-ին. լինչ փոփոխութիւն է լինում «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան մէջ, ով է գոհ և, ով դժգոհ «Նոր-Դար»-ից...Շատով կըյայտնէ, թէ ով լինչ է ստանում և որ աշխատակիցը լինչ է ծախսում։

Վերջերս «Արձագանք»-ը երես ունի գրելու, թէ «Նոր-Դար»-ի խմբագիրը որոշած է եղել ապօրինի հեռանալ և թէ պ. Մ. Թերբերեանը հրաժարուել է թերթի ժամանակաւոր խմբագրութիւնը յանձն առնելուց, որովհետև իրեն առաջարկուած պայմաններով կարող չէ նա «թերթը իւր ընկած պրութիւնից բարձրացնելու», և ի հարկէ այս լուրը չատ ցաւ է պատճառել լրագրական գործի (լմացէք «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեան չէմքը մտչող չորքոտնեներին, խմբագրութիւնից դուրս քշուած միքանի պնակալէզներին) համակրողներին։

Մենք պարտաւոր չենք մեր խմբագրութեան վերաբերեալ մասնաւոր գործերի հաշիւը ներկայացնելու հասարակութեան «Արձագանք»-ի այդ վերջին խարդախութեանը մենք մի պատասխան ունինք.—երբէք մեր թերթի խմբագիրը չէ մտածել պ. Մ. Թերբերեանից հեռանալ. դա զուտ զրպարտութիւն է։

«Արձագանք» թերթի համար դիւրին է մտածել, որ մի մարդ, մի աշխատակից կարող է մի թերթ «ընկած պրութիւնից» բարձրացնել, քանի որ իւր խղճուկ դիրքը պայմանաւորուած է այս կամ այն պատահական աշխատակցի աշխատակցութեամբ։

«Նոր-Դար»-ի և «Արձագանք»-ի մէջ այն ահագին տարբերութիւնը կայ, որ առաջինը՝ «Նոր-Դար» և աշխատակիցները է ստեղծում, այժմ առաջ քաշում, մեծացնում, նրանց անուն տալիս, իսկ երկրորդը՝ «Արձագանքը պահպանում և անում է այս ու այն թերթից հեռացած կամ դուրս քշուած աշխատակիցներով։

«Նոր-Դար»-ի տաղանդաւոր, փորձուած և յայտնի ոչ մի աշխատակից այնքան անհամեստ չի լինիլ, որ վստահանայ ասելու, թէ թերթը ինքն է պահպանում, թերթը իրմով զոյութիւն ունի. այն լինչ «Արձագանք»-ի հետ երէկուայ աշխատակիցը մեծ իրաւունքով կարող է այդ ասել։

Ինչ վերաբերում է իրեն, «Արձագանք»-ի խմբագրին, մենք չենք ասիլ, որ նա երբ և իցէ կարող է լրագրական ասպարիզից հեռանալ. դա զրպարտութիւն կըլինէր, որովհետև նա — երբէք բագրական ասպարիզում չէ եղել. նրա զոյութիւնը մեր մամուլի մէջ—հենց էն գլխից մի ֆոկուս է և ֆոկուս էլ կըմնայ ի մեծ զուարճութիւն նորագոյն մատղկանց։

ԳՈՐԻ ՔԱՂԱՔԸ ՀԵՂԵՂՈՒԱԾ

—

Անցեալ հոկտեմբերի 26-ից հորիզոնը ծածկուեց սև-սև ամպերով։ Ամենքը զգում էին, որ մի լինչ-որ սոսկալի բան է պատահելու։ Ամբողջ օրն այդպէս էր, 27-ին սկսեց հանդարտ մաղել մանր ու թանձր անձրև. իսկ 28-ին տեղական մեծ ու փոքր գետերը այնպէս վարարեցին, որպիսին ոչ մի ծերուկն չի յիշում, թէ երբ և է պատահած լինի, այն էլ աշնանը։ Ամբողջ քաղաքը պաշարուեցաւ հեղեղներով. ժողովուրդը ահ ու դողի մէջ ընկաւ։ Գորու չուրջը եղած գետերը, վտակներն ու առուակները այնպէս մեծացան, որ հենց քաղաքի միջից ոտով քայլել անհնարին էր։ Խանութները կողոպտուեցան։ Ամենից չատ և չատ մեծացաւ Պչան գետը, որն անցնում է քաղաքի միջով։ Այդ գետ ամսի 28-ի կէս գիշերին այնքան մեծացել էր, որ իւր ափերից 100 սաժէն դուրս էր եկել և ողողել բոլոր փողոցները, մտել էր չրջակայ անտէն ու խանութները։

Արդէն չորս օր է, որ քաղաքիս չրջակայ ճանապարհները փակուած են, փողոցները ծովը են դարձած։ Պչան գետին աւելացել է Մէջուղա գետակը։ Քաղաքիս չրջակայ գիւղերը, այդինները, և դաշտերը վարարուած են ջրերով ու ոչնչացած, իսկ Պչանի երկու ափերի վրայ եղած բոլոր տները ամբողջ Գորու երկարութեամբ մինչև կտուրը ջրի մէջ են։

Տեսարանը խիստ տխուր էր, մանաւանդ 29-ի երեկոյեան. իսկ 30-ին ամբողջ քաղաքը լալիս էր։ Բոլորը ոտքի վրայ էին, բայց ամենից քաջ յայտնի է, որ բնական տարերքների դէմ կռուելը չատ դժուար է, մանաւանդ Գորու պէս աղքատ քաղաքի համար։ Իմ աչքով տեսայ, որ քար ու կրեայ ամենահաստատ ու պնդագոյն Ամիլախվարեան կամուրջը, որը քաղաքիս հետ միացնում էր ձախնելի չրջակայ գիւղերը, Պչան գետի կատաղի ալիքների յորձանքի տակ իսպառ ոչնչացաւ. իսկ միւս անթիւ փայտեայ կամուրջների մասին էլ ոչ է բան ասում։ Գետի ամբողջ տարածութեամբ, քաղաքիս մէջ, բոլոր քար ու կրեայ և փայտեայ տները երկու ժամուայ մէջ խորտակուեցան։ Ես իմ աչքով տեսայ, թէ ինչպէս ջուրը մի փայտեայ երկայրկանի տուն 5 րոպէում չարժից տեղից և ամբողջապէս տարաւ։

Քաղաքիս մէջ տուն չմնաց, որ ներսից ու բերանալից ծիծաղով պատկեց մեզ։ Պետօն բոլոր ոյժը հաւաքած գործում էր դամերի չէմքերում, իսկ քեռպուհուդ Մատթի տալին ու բանալացած, քաղցր հանաքով ցածրաձայն սկսեց երգել։

—Աղուէսը պատկեց աղբի տակին,
Աչքը դպեց չալ հաւի ձագին...

Պետօն դադարեց այս անգամ չատ չուտ վերադարձաւ և երկու չիր օղի յանձնելով քեռպուհուդ Աթաբէկին, ասաց։

—Ես անգամի եկ-գները արագ ի թաւազդ անըմ ձեր բարձ բարեծնդեանը, սրանցից հատ եկողներն Ածաւ ողորմութենովը աչխարի խաչլամով են գալու, քեփներնդ քեօքացրէք։

(Պը չարունակուի)

Սրկ. Ց. Ճուղուրեան։

—Բաւաթ ա, բաբաթ։

—Եանի խէր կմյ, ախ ա։

—Վաքիլ Վաթին ա. հըրցրի։

—Եդմյ։

—Արամ ա, «բա ես էս վախտիս անխէր քեօխվի կուչտը կըգամ։

—Հետո էլ մարդ կմյ, թէ մենակ ա։

—Կայ, կայ։

—Դէ գոչաղ կաց, վանդ ու փեղդ չատացրու (հնարագիտութիւնդ աւելացրու), հրցրու, թավ տու, տես մտքներին ինչքան ա, նաղդ ա, թէ նիսեայ։

—Աչքիս վրայ,ոնց որ հրամայես,—ասաց գղիրը և ետ դարձաւ։

—Պետօ,—հանկից ձայն տուեց նա։

—Համմէ, քեօխվայ ջան։

—Խօսելիս հենց արա,որ գլխի չընկնեն, թէ մենք ենք սվըրցնըմ քեզ. մեղ քնած ցոյց տուր։ Հա, մի բան էլ, Պետօ. ը՛հ, անուէր լես դու, թիւ հա. մտիցս թռաւ,—գլխին զոռ տալով և մատով ճակատին խփելով ասաց քեօխվին,—լաւ, գնա, գնա, միտս չ՛հկաւ անտէրը։

Պետօն անյայտացաւ մթութեան մէջ։ Նա գնաց, վաքիլներին գումի չէմքը քաշեց և սկսեց հաւատացնել, թէ քեօխվաները խորը քնած էին, հազիւ է վերկացրել։

—Ատած վկայ, Վաթի, քու խաթրու վեկացրի քեօխվենանցը, որ ուրիշ մարդ լէյիր, վեր չի կացնիլ։ Դէ, ասեցէք տեսնամ, ինչքան էք տալի։

—Իրեք-իրեք մանէթ կըտանք աղպէր ջան։

—Է՛, ես էլ գիդամ թէ աժմունքը բան էք տալի. չէ, գրանով բան չի գըլուխ գալ, զուր ա, «պատ ուտես պմա, էն էլ թընսպմա»։

—Բա ոնց անենք, վողերնիս հերիք չի անիլ, էտ էլ պարտք ենք արել...

—Էրկու լինճ, հինդ էլ նրանց տուէք, թող բաներնիդ գլուխ գայ, աղպէր տղէք էք, հադ չէք (օտար չէք)։

—Դէ ամո, ամո, էս էրկուսը քե, հինգըն էլ նրանց տանք։

—Կացէք մի գնամ ասեմ, վայ թէ չարացմն, փողի համար բան չիմ ասել. վայ թէ ղաբուլ չկացմն,—ասաց Պետօն և վերադարձաւ, սենեակի դուռը բաղխեց։

—Քեօխվմյ, Աթաբէդ տալի, սուղկայ Մատթի։

—Հը՛, հը՛,հը՛, ձայներ—լսուեցին ներսից։

—Բաց արէք։ Ասըմ են հինդ-հինգ մանէթ կըտանք։

—Ա՛, բա էլ աւել տալիս չըն։

—Չէ, չէ, ասըմ են աւել փող չունենք. մնացածն էլ վկաներին ենք բաժանելու։

—Ա, ոնց անենք, Մատթի, Աթաբէդ... հինգով ըստպի լինք,—քեռպուհուդաներին դառնալով հարցրեց քեօխվայ Սէվոն։

—Ը՛հհմ, ախկ թիւ,—Մատթը հաղցած, թքեց, մօրուսը փայփայեց և մատները ճռճռացնելով պատասխանեց։

—Քեօխվայ, ղօրթ ա աւել թիքեն փոր չի ծակիլ, համա դէ չան տղերանց փողը մենք խուճ չենք աշխատել. թէ նազդ ա, թող բերեն տան. մենակ գրանք չեն, հրէս էլ կըգան...

—Հա, լաւ ասըմ ա հայդը (ծերունին), թող բերեն տան ըստպ լեն,—հաւանեց Աթաբէդը։

—Էլ ուր գան, թող տունի ու գըռնոյն անցկացնի։

—Դէ գնա. գնա վողերը ձեռներից ման, անցկացրու, ամա ասա, որ բերաններից ոչովի կչտի բան չթողնեն, թէ չէ՝ չէ՛՜՜՜։ Ապա, ա Պետ, տես կըտա՝թէ կըբռնեն բան չպատկես գոնէ մի գօճուց գառից էլա չընքներին դի։ Հա, ըսել ասա, որ վկաների կշտից թէզ դուս գան, երկար չմնան։

—Աչքիս վրայ,—ասաց Պետօն, դուրս գնաց վողերն առաւ, նեղ դռնից անցկացրեց նրանց ու մուկը բերանն առած կատուի պէս ներս մտաւ, վողերը Սէրոբ քեօխվին յանձնեց։ Քեօխվին վողերն առաւ ու ժպտալով այնպէս էր նայում նրանց վրայ ու ցոյց տալի իւր սեղանակից քեռպուհուդաներին, ինչպէս գիսի չոր հագած մի երեխայ իւր հասակակիցներին ցոյց է տալիս իւր նոր հագուստը։

Վաքիլ Վաթին իւր ընկերի հետ հենց նոր էր դուրս եկել, վկաների մօտից, որ յանկարծ չավարի կողմից կըլկին մի հազոց, մի կոկորդային ձայն լսուեց։

—Ըհը՛, Պետօ, դուրս թռիր. Աթաբէդ, դուռը վրայ դիր,—ասաց քեօխ-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՀԱՄԱՐ ՄԻ ՔԱՆԻ ՏԱՐԻ ՈՒՇ ԱՌԱՋ ՍԿՍԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԸ

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ»

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԵՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ, 4 ԴՈՒՍՏԻ — Կ. ՊՈԼԻՍ

Ընդունում է Թերթի Խմբագրատունը Փոստային Նիկոմիդիոյ Տնտեսութեան Տնօրէնութեան Կողմէ Հրատարակելու Հայկական Ամէն Տեսակ Յայտարարութիւններ, Ինչպէս Նաեւ Ամէն Տեսակ Առեւտրական Յայտարարութիւններ Եւ Ծանուցումներ Ի Նպաստ Ամէն Տեսակ Առեւտրականներու Եւ Ընկերութիւններու։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՀԱՄԱՐ ՄԻ ՔԱՆԻ ՏԱՐԻ ՈՒՇ ԱՌԱՋ ՍԿՍԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԸ

ՀԵՌԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հասցէ՝ Տէր

Ընդունելութեան Ժամերը՝ Առաւօտեան 8-էն մինչեւ 12։ Երեկոյեան 2-էն մինչեւ 6։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՀԱՄԱՐ ՄԻ ՔԱՆԻ ՏԱՐԻ ՈՒՇ ԱՌԱՋ ՍԿՍԱԾ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԵՐԹԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԵՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ, 4 ԴՈՒՍՏԻ — Կ. ՊՈԼԻՍ

Ընդունում է Թերթի Խմբագրատունը Փոստային Նիկոմիդիոյ Տնտեսութեան Տնօրէնութեան Կողմէ Հրատարակելու Հայկական Ամէն Տեսակ Յայտարարութիւններ, Ինչպէս Նաեւ Ամէն Տեսակ Առեւտրական Յայտարարութիւններ Եւ Ծանուցումներ Ի Նպաստ Ամէն Տեսակ Առեւտրականներու Եւ Ընկերութիւններու։

Հասցէ՝ Տէր

Ընդունելութեան Ժամերը՝ Առաւօտեան 8-էն մինչեւ 12։ Երեկոյեան 2-էն մինչեւ 6։

ՀԵՌԱԳՐԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ւամման այս ուրախութիւթ դէպքի մասին հաղորդելով Մեր հաւատարիմ հպատակներին, նրանց հետ միասին վերադառնում ենք Մեր ջերմ մաղթանքները ու Բարձրեալն Աստուած Նորածնի բարեյաջող զարգացման և հասունութեան հասնելու համար։ Հրամայում ենք արձանագրել և անուանել բոլոր պատչաճաւոր գէպքերում Մեր ամենասիրելի Աղջիկ, Մեծ Իշխանուհի Օլգա Նիկոլաևնային՝ Նորին Կայսերական Բարձրութիւն, Տրուած Յարակոյէ Սէլոյում, նոյեմբերի 3-ին Քրիստոսի Ննդեան հազար ութն հարիւր իննսուն և հինգին, և Մեր Գահակալութեան երկրորդ տարին։ Իսկականի վրայ Նորին Կայսերական Մեծութիւնը սեպհական ձեռքով ստորագրած է՝

ՆԻԿՈԼԱՅ.

ԹԱՐԿՈՎ.—Կոստանդինովկա կայարանում, ուղևոր-ապրանքատար գնացքը կանգ առած ժամանակ պայթել է լոկոմոտիվի կաթսան։ Մեքենայագործն ու իր օգնականը մեռած են, Հնոցպանը ոտտիկ կկրծով խայտուած է։

ԲԵՐԼԻՆ.— Մեծ Իշխան Վլադիմիր Ալէքսանդրովիչը հասաւ Պոցդամ, Նորին Բարձրութեան՝ կայարանում դիմաւորել է Վիլհելմ Կայսրը։ Մեծ Իշխանը իջևանել է Նոր Պալատում։

ՌՈՒՄԱՐԻԱՍ.—Բուխարեստի պատերազմական նաւերը հրաման են ստացել պատրաստ լինել նաւադնացութեան։

ԼՈՆԴՈՆ. — Քարէյական ջրերում խորասուզուեցաւ անգլիական պրահաւորի չոգենաւակը։ Խեղդուած են 48 ծովային վինուոր։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 5 նոյեմբերի. — Նորին Կայսերական Մեծութիւն Թագաւոր Կայսրուհի Ալէքսանդրա Թէոդորովնան գիշերը լաւ անցրեց։ Ինքնազգացողութիւնն և ընդհանուր առողջական վիճակը կատարելապէս գոհացուցիչ էր։ Բարձր-Նորածին Մեծ Իշխանուհի Օլգա Նիկոլաևնան առողջ է։ Պալատական-մանկաբարձ Կրասովսկիյ։ Պալատական մանկաբարձ Օտտ։ Պալատական վիրաբոյժ Հիրչ։

Յարակոյէ Սելոյի Մեծ Պալատում, Թագուհի Կայսրուհու բարեյաջող ծննդաբերութեան առթիւ կատարուեցաւ գոհացողական մաղթանք։ Ներկայ էին Թագաւոր Կայսրը, Մարիայ Թէոդորովնա Թագուհին, Մեծ Իշխանները և Մեծ Իշխանուհիները, նմանապէս պալատական բարձրադոյն աստիճանաւորներն և Նորին Մեծութեան չքախմբի անդամները։

Կայսրութեան բոլոր տեղերի եկեղեցիներում կատարուած են մաղթանքներ։ Ուսումնարանների աշակերտները արձակուած են տներըս։ Քաղաքները զարդարուած են դրօշակներով։ Դիչերը տեղի ունեցան լուսաւորութիւններ։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 6 նոյեմբերի.— Բիւլլետէն նոյեմբերի 5-ի. Թագուհի Կայսրուհին Ալէքսանդրա Թէոդորովնան գիշերը լաւ անցրեց։ Ինքնազգացողութիւնն և ընդհանուր վիճակը կատարելապէս գոհացուցիչ էր։ Բարձր-Նորածին Մեծ Իշխանուհի Օլգա Նիկոլաևնան առողջ է։ Պալատական-մանկաբարձ Կրասովսկիյ։ Պալատական մանկաբարձ Օտտ։ Պալատական վիրաբոյժ Հիրչ։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 6 նոյեմբերի.— Բիւլլետէն նոյեմբերի 5-ի. Թագուհի Կայսրուհին Ալէքսանդրա Թէոդորովնան գիշերը խոր քունեննցաւ։ Ընդհանուր վիճակն և զարկերակը սովորական են։ Ինքնազգացութիւնը լաւ է։ Նորածինն ևս կատարելապէս առողջ է։

ՊԱՐԻԶ.—Թագաւորական Ընտանիքի ուրախութիւթ դէպքի պատճառով, ռուսական եկեղեցում մաղթարք կատարուեցաւ ռուսական դեսպանի և ռուս գաղթականութեան ներկայութեամբ։

ՆԻՒ-ՅՕՐԿ.—Կիվլինդում երկաթական երկաթուղու մի վագոն ընկաւ գետը, դրա մէջ եղել են 30 մարդ։ Ամանք կարողացել են դուրս թռչել, մնացածները խեղդուել են։ Դուրս են հանուած 13 դիակ։

—

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱՆ

նոյեմբերի 4-ից.

Վէքսէլի կուրս 3 ամսվ.

Լոնդոնի վրայ	10 ֆ ստ.	93,05
Ֆրրլինի վրայ	100 մարկ	45,30
Վարիզի վրայ	100 ֆր.	36,875

Վէքսէլի կուրսի տրամադր. խաղաղ է։

Նոր կտրած պոլտիմակրեաները . . . . . 7,40—
Մաքսային կուպ. (100 ր. մետալով) . . . . . 147½ — 148
Բորսային զեղչը . . . . . 6½ - 7½-ից %
4% Գետակ. արժեթղթ. 98½ սակ.
5% ոսկ. արժեթ. 1884 թ. 160 գն.
5% Առաջ. Ներքին փոխ. խաղաստմս 1864 թ. . . . 270½
5% Երկր. Ներք. փոխառ. . խաղաստմս 1866 թ. . . 231
Ազնուակ. հող. բանկի . . գլուաւոր. խաղաստմս . . 205½
5% Գետակ. երկաթուղ. արժեթուղթ 101
4% Ներքին փոխ. 1 սեր. . 97½
,, ,, ,, II ,, 97½
,, ,, ,, III ,, 97½
,, ,, ,, IV ,, 97½
4½% փոխ. 1893 թուի . . 101
,, փոխ. 1 հրաւորակ. 100½
,, փոխ. 2 հրաւորակ. 100
4½% Գրաւակ. արժեթղ. ազն. հողային բանկի . . 100
4½% Գիւղական հողային բանկի վկայաթղթեր . . 99½
5% Ս. Գետ. քաղ. վ. բնկ. 100½
,, ,, Մոսկուայի . . . 100¾
5½% Դրեսդայի 99½
5% Թիֆլիսի . . . . . 98 գն.
5½ Գրաւակ. արժէթ. հող. բանկերի Խարկովի . . . 100½
,, Գալտուայի 99
,, Տուլայի 100½
,, Կիևի 100½
,, Մոսկուայի 101½
,, Բեսարաբիայի 99
,, Ներքին-Նամարայի . . 100½
,, Դոնսկոյ 99½
,, Վիլնայի 99½
6% Թիֆլիսի կալ. բանկի 101 գն.
5% ,, ,, ,, 99½ վաճ.
6% Քութայիսի կալ.բանկ. 101 գն.
5% ,, ,, ,, 99½ ,,

Նոյեմբերի 1-ին պետական պզնուականների կալուածական բանկի գրաւաթղթերի վիճակահանութեան ժամանակ հետևեալ տոմսերը տարան հինգհարիւրական բուրլի։

№ տոմս.	№ վերև.	№ տոմս.	№ վերև.	№ տոմս.	№ վերև.
1	6,425	11	5,188	20	8,929
1	7,911	11	5,367	20	9,865
1	9,724	11	11,409	20	11,782
1	9,711	11	13,581	20	14,096
2	880	12	1,798	21	499
2	2,123	12	11,004	21	15,105
2	6,275	12	12,421	22	1,514
2	6,317	12	92,487	22	2,498
2	6,522	13	2,773	22	4,849
2	6,959	13	3,125	22	7,264
2	8,778	13	9,352	22	7,489
2	13,120	13	11,154	22	12,117
2	13,371	13	11,185	22	14,035
2	14,657	13	14,374	22	14,820
2	6,829	14	431	23	117
3	8,567	14	822	23	4,288
3	9,557	14	1,725	23	6,000
3	11,663	14	2,933	23	10,754
3	12,689	14	7,921	23	12,957
3	2,359	14	8,163	23	13
4	2,853	14	11,312	24	069
4	4,588	14	15,070	24	2,407
4	4,800	15	3,015	24	3,821
4	7,758	15	7,005	25	2,644
4	10,116	15	7,298	25	2,853
4	12,334	15	7,461	25	3,693
4	14,617	15	15,849	25	5,039
4	4,028	16	231	25	5,830
5	6,204	16	725	25	5,974
5	6,717	16	1,662	26	502
5	8,454	16	6,283	26	7,810
5	13,412	16	7,349	26	9,686
5	2,620	16	9,784	26	11,073
6	2,811	16	13,336	26	11,887
6	856	17	820	26	12,749
7	1,885	17	2,381	26	15,517
7	3,074	17	3,326	27	6,318
7	4,290	17	4,336	27	8,103
7	4,444	17	4,634	27	12,814
7	9,737	17	7,152	28	4,496
7	70	17	9,596	28	5,324
8	7,522	17	14,392	28	6,495
8	14,291	17	15,018	28	6,671
8	15,185	18	3,580	28	7,982
8	1,668	18	7,027	28	10,316
9	5,840	18	11,068	28	12,513
9	9,382	18	13,951	28	15,624
9	9,638	19	1,702	29	777
9	10,308	19	3,271	29	11,620
9	12,529	19	4,593	29	12,013
9	13,563	19	7,185	30	1,519
9	13,176	19	9,614	30	2,433
9	368	19	9,806	31	2,190
10	4,610	19	13,199	31	4,981
10	8,257	20	1,774	31	5,772
10	13,297	20	4,711	31	6,857
10	15,263	20	5,168	31	8,908
10	4,271	20	6,865	31	9,035
11	10,406	40	2,928	46	15,307
31	11,805	40	8,855	47	1,415
32	13,016	40	10,498	47	5,813
33	5,645	40	12,647	47	6,133
34	2,462	40	15,562	47	8,780
34	11,862	41	9,960	47	10,098
35	6,403	42	3,774	47	10,658
25	10,831	42	9,909	47	13,157
36	1,262	43	1,446	47	13,823
36	2,068	43	6,981	47	15,467
36	2,440	43	9,509	47	15,977
36	2,888	43	11,999	48	3,285
36	9,065	43	12,603	48	6,566
36	12,749	43	12,754	48	10,099
37	7,511	43	13,131	48	10,117
37	9,165	44	3,177	48	12,897
38	512	44	3,384	48	13,624
38	1,291	44	5,764	48	14.260
38	1,942	44	10,666	49	2,941
38	2,306	44	11,153	49	3,375
38	9,252	45	1,909	49	5,365
38	10,132	45	3,393	49	5,634
38	11,691	45	4,947	49	6,252
38	12,741	45	9,502	49	7,385
39	6,782	46	804	49	12,808
39	8,118	46	2,306	50	2,273
39	8,800	46	5,184	50	4,060
39	14,938	46	9,234	50	15,522
39	15,882	46	12,799		

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎՐԱՑ. ԱԶՆ. ԹԱՏՐՈՆՈՒՄ

Երեքշաբթի նոյեմբերի 7-ին

Ի ՆՊԱՍՏ ԿՈՎԿ. ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ուսուց օպերային խումբը կներկայացնէ

ՀՈՒԳԵՆՈՏՆԵՐ

Օպերա 4 գործ. երաժշտ. Մէյերբերի. Մասնակցում են ս. ս. Լենսկին, Մարչադ, պ. պ. Օստրովսկով, Կրագով և այլն և այլն։

Տոմսակները և Լիբրետտոյ վաճառւում են։

Սկիզբն ½ ժամը 8-ին

ԱՄԵՆԱՑԱՑՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԻ

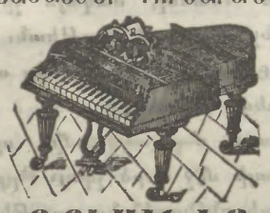

ՌՈՒԵԱԼՆԵՐ

ԴԱՇՆԱՄՈՒԻՐՆԵՐ

ՖԻՍ-ՀԱՐՄՈՆԻՈՒՄՆԵՐ, ՋՈՒԹԱԿՆԵՐ, ՆԻԹԱՌՆԵՐ, ՖԼԷՑՏԵՐ, ԿԼԱՐՆԵՏՆԵՐ, ՋՈՒՆԱԽԱՋԵՐ, ԼԱՐԵՐ ԵՒ ԱՅԼՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

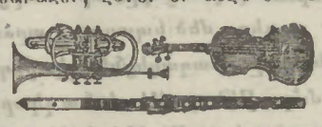

բոլոր տեսակ գործիքների համար դինը կարելի է վճարել մաս-մաս,

ՆՈՐ-ՊՐԻՑՍԿՈՒՐԱՆՏՆԵՐ

ուղարկուած են չբէ

ԵՐԱՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՆԵՐԻ ԵՒ ԶԱՅՆԱԽԱՋԵՐԻ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ

Դ Ե Պ Օ

Բ. Մ. ՄՐԻՄԱՆԵԱՆԻ

Մատակարար Կայսերական Երաժշտական Ընկերութեան

Музыкальное депо Б. М. Мирзаняна Тифлисъ Дворцовая ул.

(652) 30—15

Կենտրոնական գրավաճառանոցում կըվաճառուի

Մելիք Պէյլիքեանի

ԸՆԿԵՑԻԿԸ

Պոլսոյ կեանքէն պատկերներ

Դինն է 15 կոպ.

5—5

Մ. Ս. ԱՍԼԱՄԱԶԵԱՆԻ

(կանանց բարձրագոյն կուրսերն աւարտած)

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԸ

տեղափոխուեցաւ Լաբորատորնայա փողոցը, Աբրազեանի տունը № 7 ուր կայ մեծ քակ պարտէզով։ Աշակերտների (երկու սեռից) ընդունելութիւնը շարունակւում է նրանց պատրաստելու գիմնազիանեից, ռէալական դպրոցի և կրպուսի տորին դասարանները մանելու համար։ Նոյն տեղում քննում են բոլոր առարկաներից։

(708) 5—2.

Պատիւ ունիմ յայտնելու Կովկասի պ. պ. վաճառականներին, որ ես լինելով մշտապէս **ՎԱՐՇԱՒԻՈՒՄ**, յանձն եմ առնում և կատարում եմ ամեն տեսակ յանձնարարութիւններ, ևս առաւել կշեղէն ապրանքներ առնելում (որի հետ ես լաւ ծանօթ եմ) և նոյնպէս կարած տանամանները գնելում։

Իմ հասցէ։ Варшава, Переѣздъ, домъ №9 Товмасъ Яргулянцъ

(703) 12—12

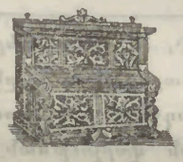

Фабрика піанино А. КОППЪ

(Михайловская, № 132-й).

Продаются піанино изъ лучшихъ мѣстныхъ и заграничныхъ матеріаловъ на металлическихъ доскахъ съ перекрестными струнами. Отпускъ піанино на прокатъ. Пріемъ инструментовъ въ починку.

(367) 50—16

ОТКРЫТА ПОДПИСКА

на 1896 годъ

НА НОВУЮ ПОЛИТИЧЕСКУЮ ОБЩЕСТВЕННУЮ И ЛИТЕТАТУРНУЮ ГАЗЕТУ

„КАЗБЕКЪ“.

Газета будетъ выходить во Владикавказѣ три раза въ недѣлю по воскресеньямъ вторникамъ и четвергамъ

ПО СЛѢДУЮЩЕЙ ПРОГРАММѢ:

1) Дѣйствія и распоряженія Правительства.
2) Статьи по экономическимъ, этнографическимъ, бытовымъ и другимъ вопросамъ, касающимся Кавказа вообще рекой ие области по преимуществу.
3) Хроника: мѣстныя происшествія, извѣстія внутреннія и внѣшнія, съ указаніемъ ихъ источниковъ.
4) Корреспонденціи изъ разныхъ мѣстъ и телеграммы.
5) Судебная хроника безъ осужденія рѣшеній.
6) Фельетонъ, новости изъ области наукъ и искуствъ, повѣсти, разсказы, очерки оригинальные и переводные, статьи популярно-научнаго содержанія.
7) Смѣсь, справочныя свѣдѣнія и объявленія

Подписная цѣна: съ доставкою во Владикавказѣ на годъ 6 руб., на 6 м. 3 р. 50 к., на 3 м. 2 р. и на 1 м. 75 к., съ пересылкою по почтѣ на годъ 7 р. на 6 м. 4 р. на 3 м. 2 р. 50 к. на 1 м. 1 р. отдѣльный нумеръ 5 коп.

Подписка и объявленія принимаются у издателя

СЕРГѢЯ ІОСИФОВИЧА КАЗАРОВА.

Издатель С. Казаровъ. *Редакторъ А. Колубейко.*

(Ф.) 3—3.

Невскій пр., № 13.

Ապահովագրուած անձերը, երենց ապահովագրութեան հենց ա ռաջինտարուց, մասնակցում են Ընկերութեան տարեկան հաշիւնե րից յայտնուող օգուտներից 50%-ին։

Նրանց, այդպիսի մասնակցութեան փոխարէն, նոյնպէս բաւական նշանաւոր արտօնութիւններ են արում։ Ներա-նալու կամ աշխատանքի կատարելապէս անընդունակ դառնալու ապագքում։

(313) 40—33.

Тифлисъ Доз. Цензурою 6-го Ноября 1895 г. Տպարան Ա. Մելիք-Շահնազարեանցի։ Типогр. А. О. Меликъ-Шахназаріанца Воронц. Набережн. Церковный дом